

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Telefon: 08-508 25 016

Till
Socialnämnden

Stöttandet och utvecklandet av det arbetsintegrerande sociala företagandet

Svar på remiss av motion (2013:2) av Åsa Jernberg och Martin Michel (båda MP)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Leif Fransson
Administrativ chef

Sammanfattning

I motionen (2013:2) anger Åsa Jernberg och Martin Michel (båda MP) att en av lösningarna på den strukturella arbetslösheten är att stimulera och utveckla det arbetsintegrerande sociala företagandet.

Såväl staten genom Arbetsförmedlingen som på kommunal nivå pågår kontinuerligt insatser för att skapa förutsättningar för utsatta grupper att få ett arbete. Arbetsintegrerande socialt företagande kan vara ytterligare en väg till arbete för personer som har svårigheter att få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden för yttrande överlämnat remiss av motion (2013:2) om stöttandet och utvecklandet av det arbetsintegrerande sociala företagandet av Åsa Jernberg och Martin Michel (båda MP). Remisstiden går ut 7 maj 2013.

Ärendet har även remitterats till arbetsmarknadsnämnden och stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom administrativa avdelningen i samarbete med avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Motionen i sammanfattning

Stockholm behöver en dynamisk arbetsmarknad som kan skapa meningsfullt arbete och sysselsättning för personer med olika förutsättningar, kompetenser, erfarenheter och mål. Stockholm har en relativt låg arbetslöshet i jämförelse med övriga landet. Arbetslösheten är emellertid liksom i övriga landet till stor del strukturell där omfattande grupper av människor står utanför arbetsmarknaden oavsett konjunkturläge.

En av lösningarna på den strukturella arbetslösheten är att stimulera och utveckla det arbetsintegrerande sociala företagandet. Under en lång tid har eldsjälarna startat och drivit arbetsintegrerande sociala företag och på så sätt ofta framgångsrikt vidgat arbetsmarknaden.

De arbetsintegrerande sociala företagen liknar i stort andra företag, liksom andra företag säljer de varor och tjänster och har kunder. Olika aktörer vittnar om en rad utmaningar för de arbetsintegrerande sociala företagen.

Kommunfullmäktige föreslås besluta följande:

- Utforma stadens arbete med upphandling på sådant sätt att sociala krav ställs i alla fall där det är möjligt.
- När det är lämpligt – dela upp stadens upphandlingar i mindre delar för att möjliggöra för mindre aktörer att delta och se även över möjligheterna till längre kontraktstider.

- Uppdra åt stadsledningskontoret att ta fram förslag på finansieringsmöjligheter för de arbetsintegrerande sociala företagen, lösningar som ska beaktas är bland annat stöd genom kreditgarantier respektive inrättandet av en investeringsfond.
- Säkerställa att de arbetsintegrerande sociala företagen får kompetensutveckling, stöd och rådgivning samt höja medvetenheten inom staden om vad arbetsintegrerande socialt företagande är.
- Ta fram en kommunal policy och utvecklingsplan för den sociala ekonomin i staden inklusive de arbetsintegrerande sociala företagen.

Förvaltningens synpunkter

Det är angeläget att alla som är arbetslösa har möjlighet att få och behålla ett arbete. Dagens arbetsmarknad ställer stora krav på de arbetssökande. Såväl staten genom Arbetsförmedlingen som på kommunal nivå pågår kontinuerligt insatser för att skapa förutsättningar för utsatta grupper att få ett arbete.

I Stockholm ansvarar arbetsmarknadsnämnden för olika arbetsmarknadsinsatser för personer som saknar tillräckliga egna inkomster till sin försörjning och via stadsdelsförvaltningarna remitteras dessa framför allt till jobbtorgen. Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna har utarbetat ett gemensamt sätt för att bedöma vilka som kan anses stå till arbetsmarknadens förfogande. Detta förväntas leda till att arbetssökande som får ekonomiskt bistånd får rätt insats från början och att vägen till varaktig självförsörjning därför blir kortare.

Arbetsintegrerande socialt företagande kan vara ytterligare en väg till arbete för personer som har svårigheter att få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Förvaltningen kommenterar nedan de områden som tas upp i motionen.

Upphandlingar

Vid upphandling gäller lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om valfrihetssystem (LOV). Valfrihetssystemet är ett alternativ till upphandling enligt LOU som kommunerna kan välja att införa. Såväl privata företag som ideella föreningar kan ansöka om att bli godkända leverantörer. I Stockholm tillämpas LOV med fyra ansökningsomgångar per år och tillsvidareavtal vilket innebär att LOV kan ses som ett flexiblarare system än LOU. Alla leverantörer som ansökt om att vara med i ett valfrihetssystem och som uppfyller de fastställda kraven godkänns varefter kontrakt tecknas.

Vid upphandlingar ska alla företag behandlas lika. Att ta ansvar för en miljömässigt och socialt hållbar utveckling har sedan ett antal år tillbaka ett tydligt stöd i upphandlingslagarnas s.k. ”börregler”. Nämnden beaktar i sina upphandlingar, möjliggörandet för mindre aktörer att delta.

Vad gäller kontraktstider framgår det inte av LOU hur lång tid ett upphandlingskontrakt får omfatta. Avgörande för hur lång giltighetstid ett upphandlingskontrakt får avse får bedömas mot bakgrund av de allmänna principerna i LOU om likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionality. Detta gäller dock inte ramavtal där kontraktstiden är begränsad till fyra år.

I Upphandlingsutredningens slutbetänkande Goda affärer – en strategi för hållbar offentlig upphandling (SOU 2013:12) som lämnades 5 mars 2013 tas viktiga frågor om offentliga upphandlingar upp. Man tar bland annat upp att de offentliga upphandlingarna har en tydlig slagsida mot lagtillämpning. Andra viktiga aspekter av den goda affären har kommit i skymundan. Det är viktigt att verksamheternas och brukarnas behov tillgodoses genom upphandlingen. Brukarperspektivet är en central utgångspunkt i utredningens förslag där man bland annat föreslår ökade möjligheter att beakta enskildas behov och val inom ramavtal där samtliga villkor är fastställda.

Brukarperspektivet är också av stor vikt för den ideella sektorn där Överenskommelsen mellan Stockholms stad och den idéburna sektorn, som undertecknades av staden och ett antal ideella föreningar hösten 2012, utgör grund för fortsatt dialog om relationen mellan staden och föreningarna. Upphandlingsutredningen menar att ökat deltagande i upphandlingar från den ideella sektorn har ett egenvärde på så sätt att det bland annat bidrar till ökad mångfald, innovativa lösningar, ger utrymme för medborgare att kanalisera sitt engagemang och bidrar till sociala mål.

Finansiering, kunskap och stöd

I 2 kap. 8 § kommunallagen (KL) anges att kommuner och landsting får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller landstinget. Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas bara om det finns synnerliga skäl för det.

Inom staden finns Stockholm Business Region Development som erbjuder företag som vill växa och etablera sig i Stockholm kvalificerad och kostnadsfri service. Man hjälper företag att hitta lokaler, mark, tillstånd, nätverk, arbetskraft och andra viktiga etableringsförutsättningar. Vidare bistår man också företag med kontakter

till berörda myndigheter och erbjuder kunskap om vart innovatörer kan vända sig för råd och stöd att förverkliga sina affärsidéer. Stockholm Business Region Development arbetar med att bygga upp kontakter med företagen i Stockholm för att snabbt kunna hjälpa till om problem uppstår.

Även arbetsintegrerande sociala företag är en del av näringslivet och man bör kunna ge dessa stöd på samma sätt som andra företag inom ramen för KL:s bestämmelser om kommunernas möjlighet att allmänt främja näringslivet. Arbetsintegrerande sociala företag är också en del av en tredje sektor för välfärd, demokrati och tillväxt/social ekonomi. Inom denna sektor finns två organisationer som ger stöd till utveckling och/eller start av sociala företag/kooperativ.

Coompanion – kooperativ utveckling Stockholms län, är en ideell organisation som koordinerar aktörer inom den sociala ekonomin och ger rådgivning, information och utbildning till människor som vill starta och utveckla företag. Coompanion finansieras till två tredjedelar regionalt av organisationer, offentlig sektor och EU-medel och till en tredjedel av staten genom Tillväxtverket.

Föreningen SKOOPI är en nationell intresse- och nätverksorganisation vars mål är att förbättra förutsättningarna för att starta och driva sociala arbetskooperativ och andra arbetsintegrerande sociala företag där människor kan arbeta utifrån sina förutsättningar. Det sker genom stöd och utbildning, information om statsbidrag, projekt och andra externa finansieringsmöjligheter.

Bilaga

Motion (2013:2) om stöttandet och utvecklandet av det arbetsintegrerande sociala företagandet av Åsa Jernberg och Martin Michel (båda MP)